

Rene Denfeld

ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ

Μαγεμένος τόπος

μετάφραση: Χίλντα Παπαδημητρίου

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Από τα πλέον
καθηλωτικά
μυθιστορήματα που έχω
διαβάσει στη ζωή μου.

Donald Ray Pollock,

συγγραφέας

Όλες οι σημειώσεις είναι της μεταφράστριάς.

Αυτός ο τόπος είναι μαγεμένος. Οι άλλοι δεν το βλέπουν, εγώ όμως το βλέπω.

Βλέπω κάθε τσιμεντόλιθο, κάθε διάδρομο και είσοδο. Βλέπω τις εισόδους που οδηγούν στις κρυφές σκάλες και τις σκάλες που σε πηγαίνουν στους πέτρινους πύργους και τους πύργους που σε πηγαίνουν σε παράθυρα και τα παράθυρα που ανοίγουν στον ατέλειωτο, καθαρό αέρα. Βλέπω την αίθουσα όπου τα αδιαφανή σωληνάκια σέρνονται σαν φίδια στο πάτωμα, άδεια, και περιμένουν το δάχτυλο του διευθυντή της φυλακής να πατήσει τα κόκκινα κουμπιά. Βλέπω τα μυστικά λαγύμια στο υπόγειο, όπου οι τεφροδόχοι των νεκρών είναι κρυμμένες μέσα σε σκουριασμένα δοχεία και οι στάχτες χύνονται από τις τεφροδόχους και πέφτουν στο πάτωμα, μέχρις ότου πλημμυρίσει το ποτάμι και τα νερά ξεπλύνουν τις στάχτες για να εμπλουτίσουν το χώμα κάτω από τα χορτάρια, που χαιρετούν τον ουρανό. Βλέπω τα λοφιοφόρα νυχτοπούλια με τα απαλά φτερά έτσι όπως πέφτουν από τα ουράνια. Βλέπω τα χρυσαφένια άλογα καθώς καλπάζουν βαθιά κάτω από τη γη και τη θερμότητα που ρέει σαν λιωμένο μέταλλο από τις πλάτες τους. Βλέπω πού κρύβονται τα ανθρωπάκια με τα μικροσκοπικά σφυριά τους και πώς χορεύ-

ουν οι κουτσομπόλες καρακάξες όσο ο φούρνος κρυώνει αργά.

Τα πιο υπέροχα μαγεμένα πράγματα συμβαίνουν εδώ, τα πιο μαγεμένα πράγματα που μπορεί να φανταστεί κανείς. Θέλω να σας τα πω όσο έχω ακόμη χρόνο, πριν κλείσουν τη μαύρη κουρτίνα και υποκλιθώ για τελευταία φορά.

Τους ακούω, τον αποσχηματισμένο ιερέα και την κυρία. Τα βήματά τους ηχούν σαν το απαλό μουρμουρητό της βροχής στα πέτρινα δάπεδα. Έχουν πιάσει κουβέντα, χαμηλόφωνα και ήρεμα, οι φωνές τους γλιστρούν σαν ποταμάκι που σταματάει έξω από το κελί μου. Όταν τους ακούω να μιλούν, σκέφτομαι βροχή και νερά και πεντάκαθαρα ποτάμια και, όταν τους ακούω να σωπαίνουν, είναι σαν τα ρυάκια του νερού που γίνονται καταρράχτες.

Συναισθάνονται ο ένας τον άλλο τόσο πολύ, ώστε δεν χρειάζεται να μιλούν με ολοκληρωμένες προτάσεις.

«Πας τώρα;» ρωτάει αυτός.

«Δωμάτιο» λέει εκείνη.

«Δύσκολο».

«Όλα δεν είναι;» Πάλι ακούω τη βροχή στη φωνή της.

Η κυρία δεν τον έχει χάσει ακόμη – τον ήχο της ελευθερίας. Όταν γελάει, μπορείς να ακούσεις τον άνεμο στα δέντρα και το πιτσίλισμα του νερού που πέφτει στο πεζοδρόμιο. Μπορείς να νιώσεις το απαλό χάδι της βρο-

χής στο πρόσωπό σου και πώς ηχεί το γέλιο σε ανοιχτό χώρο, όλα τα πράγματα που εμείς σ' αυτό το μπουντρούμι δεν νιώθουμε ποτέ.

Ο αποσχηματισμένος ιερέας ακούει επίσης αυτά τα πράγματα στη φωνή της. Κι αυτό τον κάνει να τη φοβάται. Πού μπορεί να οδηγήσει αυτή η ελευθερία; Σε τίποτα καλό, λέει η καρδιά του που χτυπάει δυνατά.

«Ποιος;» ρωτάει.

Η κυρία είναι από τους ελάχιστους ανθρώπους που μας αποκαλούν με τα ονόματά μας. Λέει το όνομα του καινούργιου πελάτη της. Το όνομα πέφτει σαν πετράδι από το στόμα της. Η κυρία δεν συνειδητοποιεί πόσο τέλειο ακούγεται το όνομα όταν το λέει εκείνη.

«Γιορκ». Ο άνδρας στο κελί δίπλα στο δικό μου.

Οι άλλοι στην πτέρυγα λένε ότι η μάνα του τον ονόμασε Γιορκ από έναν σκλάβο που συμμετείχε στην αποστολή των Λιούις και Κλαρκ¹ ή ότι του έδωσε το όνομα του πατέρα του, ο οποίος ήταν άγγλος ευγενής και ζούσε σε κάποια ξακουστή πόλη του εξωτερικού· μόνο στη φυλακή μπορείς να τη βγάλεις καθαρή μ' ένα τόσο μεγάλο ψέμα.

Ο Γιορκ ξέρει ότι εδώ μέσα η αλήθεια δεν μετράει. Εδώ μέσα τα ψέματα που λες φτιάχνουν το άτομο που

1. Lewis and Clark: Ο λοχαγός Μεριγουέδερ Λιούις και ο υπολοχαγός Γουίλιαμ Κλαρκ ηγήθηκαν αποστολής προς εξερεύνηση της άγνωστης αμερικανικής Δύσης, η οποία ξεκίνησε στις 21 Μαΐου του 1804, κατόπιν επιθυμίας του προέδρου Τόμας Τζέφερσον.

γίνεσαι. Στον κόσμο έξω ο ήλιος και η πραγματικότητα συρρικνώνουν τους ανθρώπους στο πραγματικό τους μέγεθος. Εδώ μέσα οι άνθρωποι εξελίσσονται σε κίβδηλα αντίγραφα του εαυτού τους.

Κολλάω το πρόσωπό μου πάνω στον φθαρμένο τοίχο. Τα πορώδη λιθάρια απορροφούν τις φωνές τους, αλλά εγώ έχω μάθει να αφουγκράζομαι. Μαζεύω τα λόγια τους μέσα από τα βρύα και τις πέτρες.

Την προειδοποιεί ότι αυτή η υπόθεση θα είναι η πιο δύσκολη απ' όλες.

«Έτοιμη και προετοιμασμένη» τον ακούω να λέει.

«Σύντομα;» ρωτάει η κυρία.

Μπορώ να ακούσω την ικεσία στη φωνή της. Αυτός πώς γίνεται να μην την ακούει; Κι όμως δεν την ακούει. Δεν τον αφήνει ο φόβος που νιώθει για κείνη.

Ο αποσχηματισμένος ιερέας δεν ακούει την αυτοτιμωρία στη φωνή του όταν μιλάει στην κυρία. Δεν ακούει τη λαχτάρα και τον πόθο. Δεν νιώθει την υπέροχη παραξενιά του κόσμου. Παρότι ζει μέσα σ' αυτό τον μαγεμένο τόπο, δεν βλέπει τη μαγεία της κυρίας· δεν βλέπει τη μαγεία που υπάρχει εδώ μέσα ή αλλού.

Για μένα, η μεταφορά μου σ' αυτό το μπουντρούμι ήταν σαν προσάραξη σε ασφαλές λιμάνι. Για τον ιερέα, ήταν χειρότερα κι από εξορία. Ήρθε εδώ πριν από λίγο καιρό, με πρόσωπο αποκαρδιωμένο. Τα δυνατά φώτα γυαλίζουν στα αραιά μαλλιά του, στις ρυτίδες που στεγνώνουν γύρω από τα μάτια του.

Αυτός ο τόπος σε καταψύχει. Ύστερα, μια μέρα σε ξεπαγώνουν και σε πηγαίνουν στο πίσω μέρος της Πτέρυγας Η και πεθαίνεις.

«Θα σε δω αργότερα» λέει αυτός.

Τραβάω το κεφάλι μου από τον τοίχο.

Η κυρία περνάει μπροστά από το κελί μου. Κολλημένος στον τοίχο, πλησιάζω αθόρυβα στα κάγκελα, προσέχοντας να μη με δει. Αν γυρίσει, θα πηδήξω στο ράντζο μου και θα κρυφτώ κάτω από την κουβέρτα. Εκείνη συνεχίζει τον δρόμο της.

Γλιστρώ πιο κοντά στα κάγκελα για να τη δω να περνάει. Βλέπω φευγαλέα ένα τρίγωνο από πουκάμισο στο κάτω μέρος της στενής πλάτης της, το πίσω μέρος του τακουινιού της. Έχω εξασκηθεί σ' αυτό το παιχνίδι, έτσι μερικές φορές πιάνω περισσότερα: μια μπούκλα γυαλιστερά μαύρα μαλλιά ή φευγαλέα ένα αυτί σαν κοχύλι.

Αφουγκράζομαι προσεκτικά τα βήματά της που σβήνουν στο βάθος της πτέρυγας, ρουφώντας κάθε σιγανό, πνιχτό τακ τακ, φυλάγοντάς το για αργότερα.

Και ο αποσχηματισμένος ιερέας είναι εκεί, από την άλλη μεριά του κελιού μου, και την παρακολουθεί να φεύγει. Αργά γυρίζει και βαδίζει προς την αντίθετη κατεύθυνση. Τα βήματά του ακούγονται μολυβένια. Ένας φυλακισμένος τού φωνάζει –θα πρέπει να είναι ο Στράι-

κερ, από την άλλη μεριά— και ο ιερέας πλησιάζει διστακτικά στα κάγκελα του κελιού, με έτοιμα λόγια παρηγοριάς στα χείλη. Φοράει βαμβακερό πουκάμισο και έχει ιδρώσει λόγω της συζήτησης με την κυρία. Ιδρώτας κυλάει στην κνήμη του και στάζει από τον αστράγαλό του που προβάλλει γυμνός κάτω από το μοκασίνι του, η σταγόνα πέφτει στην πορώδη πέτρα. Ποτίζει την πέτρα και φτάνει στις υπόγειες σπηλιές όπου τρέχουν τα χρυσάφενια άλογα, αλλά δεν τον βλέπει κανείς.

Η κυρία δεν κοιτάζει πίσω της τον αποσχηματισμένο ιερέα. Φεύγει με μεγάλα βήματα, πλάτη ίσια και σταθερή. Σκέφτεται τον ιερέα, αλλά σπεύδει να απαλλαγεί από τις σκέψεις αυτές. Χρειάζεται καθαρό μυαλό για τη συνάντηση με τον καινούργιο πελάτη της.

Οι φυλακισμένοι την κοιτούν σιωπηλοί να περνάει. Κανείς δεν αποδοκιμάζει την κυρία.

Στο τέλος του διαδρόμου μια στενή, πολύ παλιά σκάλα προβάλλει μέσα από το πυκνό σκοτάδι. Είμαστε θαμμένοι εδώ στο μπουντρούμι, βαθιά κάτω από τις πτέρυγες της φυλακής. Τα κελιά εδώ δεν τα έχει δει ποτέ το φως της μέρας και οι λαμπτήρες στα κλιμακωστάσια είναι παλιοί και τρεμοσβήνουν.

Η στενή σκάλα μοιάζει με το μπουντρούμι, είναι γεμάτη σκοτεινές γωνιές και σημεία που νιώθεις να στεγνώνει το στόμα σου· οι συνετοί άνθρωποι την απο-

φεύγουν. Η κυρία παίρνει μια βαθιά ανάσα και αρχίζει να την ανεβάζει σαν να βουτάει σε σκοτεινή θάλασσα. Ανέκαθεν έπασχε από κλειστοφοβία. Της πήρε χρόνια για να συνηθίσει την είσοδο σ' αυτή τη φυλακή· οι πύλες που κλείνουν με πάταγο και οι σιδερένιες κλειδαριές που ηχούν τρομαχτικά ξυπνούν τις δικές της βαθιά ριζωμένες αναμνήσεις για το πώς είναι να νιώθεις παγιδευμένος. Ξεπέρασε τους φόβους της με τον τρόπο που ξεπερνάει τα πάντα· προσποιείται ότι δεν υπάρχουν.

Εντούτοις, η σκάλα της φυλακής μας την ταράζει. Μια φορά έτυχε να κοιτάξει ψηλά στον τοίχο και είδε ένα σπασμένο νύχι να κρέμεται από μια σχισμή της πέτρας. Γνωρίζει τα εγκλήματα που συμβαίνουν στον μαγεμένο τόπο μας· οι απέξω δεν μαθαίνουν ποτέ τις βάρβαρες πράξεις, τις εξορύξεις ματιών, τους βιασμούς και τις δολοφονίες. Εκείνη ξέρει ότι θύματα αυτών των εγκλημάτων δεν είναι μόνο οι φυλακισμένοι αλλά και οι δεσμοφύλακες και άνθρωποι σαν αυτή.

Τα σκαλοπάτια είναι πολύ παλιά, φαγωμένα στη μέση. Η πορώδης πέτρα απορροφά το αίμα. Είναι αλήθεια, οι ρόδινοι λεκέδες είναι κατάλοιπα παλιών αιματοκυλισμάτων. Οι λεκέδες έχουν ποτίσει τις άκρες των παλιών πέτρινων σκαλοπατιών, σκέφτεται η κυρία.

Φτάνοντας στην κορυφή της σκάλας, βγάζει έναν αναστεναγμό ανακούφισης. Η πόρτα οδηγεί σ' έναν σιωπηλό διάδρομο. Τώρα τουλάχιστον βρίσκεται στο ισόγειο.

Στρίβει σ' έναν ακόμα στενό διάδρομο και ανεβαίνει άλλη μια μικρή, απότομη σκάλα.

Εκεί, επιτέλους, σε μια εσοχή του παμπάλαιου κτιρίου, βρίσκεται το δωμάτιο που ονομάζεται Βιβλιοθήκη των Δεσμοφυλάκων.

Είναι ένα μεγάλο ευρύχωρο δωμάτιο, γεμάτο ράφια φορτωμένα με τεράστια παλιά δερματόδετα βιβλία. Αυτά είναι τα κατάστιχα όπου καταχωρίζαν κάποτε τους νεκρούς, σε παλιότερες εποχές, πριν από τους υπολογιστές. Μερικές φορές οι δεσμοφύλακες κατεβάζουν τους παλιούς τόμους για να δείξουν στους επισκέπτες τα ονόματα άλλων εποχών και την καλλιγραφία των καταχωρίσεων. Ένας αδερφός του παππού μου βρίσκεται σ' ένα τέτοιο κατάστιχο, αν και δεν θα το παραδεχόμουν ποτέ δημόσια. Έλμπερτ Τζέιμς Νόουλς, είναι γραμμένο με μισοσβησμένο μελάνι και δίπλα η ημερομηνία θανάτου του. Ο δικός μου θάνατος, υποθέτω, θα γραφτεί με αόρατο μελάνι που θα στεγνώσει στριφογυρίζοντας μέσα στα μυστικά αυλάκια των τοίχων, απ' όπου σκαρφαλώνουν τα ανθρωπάκια με τα σφυριά τους. Για τους υπολογιστές δεν μπορώ να πω κάτι. Δεν έχω δει ποτέ κανέναν.

Στη μέση της Βιβλιοθήκης των Δεσμοφυλάκων υπάρχει ένα παλιό γρατσουνισμένο γραφείο. Ένας δεσμοφύλακας κάθεσαι άβολα στην πολύ μικρή καρέκλα. Είναι μεγαλόσωμος και δείχνει κακόκεφος κι ενοχλημένος. Κάνει το διάλειμμά του για κολατσιό. Τρώει από το

μπλε δοχείο φαγητού που ορίζουν οι κανονισμοί για όλους τους φύλακες και το οποίο έχει πτυσσόμενο κάπκι και χωρίσματα που αναποδογυρίζουν εύκολα, για την έρευνα παράνομων ουσιών. Κάθε τόσο φέρνουν έναν σκύλο εκπαιδευμένο στην ανεύρεση ναρκωτικών για να μυρίσει τα δοχεία τους, αν και στην πραγματικότητα δεν υπάρχει τρόπος να σταματήσουν το λαθρεμπόριο εντελώς, σ' αυτή τη φυλακή τουλάχιστον, όπου οι πειρασμοί είναι μεγάλοι, η πίεση ιδιαίτερα έντονη και η διαφθορά κάτι συνηθισμένο. Όταν ένας δεσμοφύλακας μπορεί να πουλήσει εδώ μέσα ένα πακέτο τσιγάρα έναντι εκατό δολαρίων, σίγουρα ο πειρασμός είναι μεγάλος.

Ο δεσμοφύλακας γνέφει στην κυρία, κρατώντας το μισοφαγωμένο σάντουιτς. Έχει το ελεύθερο να περάσει την πόρτα που βρίσκεται στο βάθος του δωματίου.

Η πόρτα οδηγεί στην αίθουσα επισκέψεων της πτέρυγας μελλοθανάτων. Οι τρόφιμοι της πτέρυγας μελλοθανάτων την ονομάζουν αστειευόμενοι αίθουσα αναστολών.

Η αίθουσα επισκέψεων της πτέρυγας μελλοθανάτων είναι μικρή. Στο ταβάνι υπάρχει ένα όμορφο παλιό φωτιστικό από κίτρινο γυαλί· όχι ένας σκέτος λαμπτήρας σε συρμάτινο κλουβί αλλά ένα αληθινό γυάλινο φωτιστικό που ρίχνει ζεστό φως. Υπάρχει επίσης ένα αληθινό ξύλινο τραπέζι και μπορείς να προσποιηθείς ότι μυρίζει αμυδρά λεμόνι, έστω κι αν ξέρεις ότι εδώ μέσα τα πάντα καθαρίζονται με σκέτο γκρίζο σαπουνόνερο.

Το πιο σημαντικό απ' όλα είναι το παράθυρο στον τοίχο στο βάθος. Αν τεντώσουν πολύ τον λαιμό τους, οι φυλακισμένοι μπορεί να δουν τον ουρανό μέσα από κείνο το παράθυρο. Τα σύννεφα μπορεί να είναι αφράτα και λευκά τη μια μέρα, να έχουν ρόδινο και μαβί περίγραμμα την άλλη ή να έχουν πάρει φωτιά το ηλιοβασίλεμα.

Το παράθυρο είναι ο λόγος που οι τρόφιμοι της πτέρυγας μελλοθανάτων πηγαίνουν στην αίθουσα επισκέψεων για να δουν τους δικηγόρους τους και τους ερευνητές. Οι δικηγόροι νομίζουν ότι οι πελάτες τους θέλουν να δουν την αφεντιά τους. Όχι· το παράθυρο θέλουν να δουν. Όταν τελειώσει η επίσκεψη και τους γυρίσουν αλυσοδεμένους στο υπόγειο μπουντρούμι—όπου περνούν τις μέρες τους εγκλωβισμένοι σ' ένα κελί 1,80 x 2,80 χωρίς παράθυρο και χωρίς καθαρό αέρα, μ' ένα σκέτο ράντζο, μια ανοιχτή τουαλέτα με μόνιμο σκούρο καφέ πουρί στη λεκάνη κι έναν γλόμπο που τρεμοσβήνει σ' ένα συρμάτινο κλουβί—, εκείνοι θα θυμούνται αυτό το κομματάκι ουρανού. Μπορεί να περάσουν μήνες στο μπουντρούμι μέχρι την επόμενη επίσκεψη, ίσως και χρόνια. Αλλά εκείνες τις σπάνιες μέρες που κλητεύονται στην αίθουσα επισκέψεων ξέρουν ότι θα δουν τον ουρανό.

Όταν επιστρέφουν στο μπουντρούμι, θα έχουν να λένε στους άλλους. «Ήταν κοκκινωπός σήμερα και τα σύννεφα είχαν το χρώμα του δαμάσκηνου» ίσως πουν.

Ἡ «εἶδα ἓνα πουλί – πόσο ὀμορφο ἦταν». Κανείς δεν θα τους αμφισβητήσει. Ὑπάρχουν κάποια πράγματα για τα οποία οἱ ἄνθρωποι λένε ψέματα ἐδῶ μέσα· ἐντάξει, οἱ ἄνθρωποι λένε ψέματα για τα περισσότερα πράγματα ἐδῶ μέσα. Ἀλλά στην πτέρυγα μελλοθανάτων για ἓνα πράγμα δεν λέει ψέματα κανείς, κι αὐτό εἶναι ἡ περιγραφή ὅσων εἶδε στο κομματάκι του ουρανοῦ.

[Διαβάστε αυτό το εξαιρετικό βιβλίο. Δεν υπάρχει περίπτωση να μη μαγευτείτε.] LIBRARY JOURNAL

Ακόμα και τα τέρατα χρειάζονται γαλήνη. Ακόμα και τα τέρατα χρειάζονται έναν άνθρωπο που να θέλει αληθινά να αφουγκραστεί, έτσι ώστε κάποια μέρα ίσως βρούμε λέξεις που θα είναι κάτι παραπάνω από κουτιά. Τότε ίσως μπορέσουμε να εμποδίσουμε να συμβαίνουν άνθρωποι όπως εγώ...

Ένας κρατούμενος της πτέρυγας θανατοποινιτών σε μια φυλακή υψίστης ασφαλείας έχει ως μόνη διέξοδο από τη σκληρή καθημερινότητά του τις λέξεις που φαντάζεται, τον κόσμο που οικοδομεί χάρη στη δύναμη της γλώσσας. Ποτέ δεν κατονομάζεται ούτε μαθαίνουμε ποτέ το έγκλημά του.

Δεν μιλά. Ακούει την ιστορία του Γιορκ, του κρατούμενου στο διπλανό κελί η εκτέλεση του οποίου έχει ήδη οριστεί. Ακούει την κυρία, μια ερευνήτρια που προσπαθεί να ανασυνθέσει το παρελθόν του Γιορκ. Παρακολουθεί την κυρία να ερωτεύεται τον παπά και αναρωτιέται αν η αγάπη εξακολουθεί να είναι μια δυνατότητα σε αυτό τον κόσμο. Βλέπει τη διαφθορά και τον κίνδυνο καθώς η ένταση μέσα στους τοίχους της φυλακής κλιμακώνεται. Και περιμένει. Γιατί ακόμα και τα τέρατα έχουν μια ιστορία...

ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟΥ ΞΕΝΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

**ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΤΟ GOODREADS**

[Μοναδικό. Δεν μοιάζει με τίποτα απ' ό,τι έχω διαβάσει ως τώρα.

Ένας λογοτεχνικός θρίαμβος που διερευνά τη σκοτεινιά της ανθρώπινης ύπαρξης με βαθιά λυρική τρυφερότητα χωρίς ούτε υποψία συναισθηματισμού.

Σαγηνευτικό.] KATHERINE DUNN, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ISBN 978-618-03-0186-1

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 80186

APPLICATION
METAIXMIO NOIR
(MONO ΓΙΑ IPAD)